

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/24/2025
Identifikačné číslo spisu:	2619010424
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Klemanič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2619010424.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Patrika Příbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom 28. mája 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. L. a spol., pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného T. L. a J. L., podanom proti rozsudku Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T/125/2019, z 24. mája 2022

rozhodol:

- I. Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. L. o d m i e t a .
- II. Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného J. L. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T/125/2019, z 24. mája 2022 boli obvinení T. L. a J.Á. L. uznaní za vinných zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa dopustili na tom skutkovom základe, že:

„Dňa 30. augusta 2018 v čase okolo 10.00 hod. v obci W. B. V. D., zo susedného pozemku pri dome č. XXX/XX, kričali na poškodeného Y. W., nachádzajúceho sa za oknom v dome č. XXX/XX, ktorý je svedkom v trestnom konaní proti obvinenému J. L. vo veci zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona vedeného pod ČVS: ORP-21/VYS-SE-2018, že čo ich poškodený sleduje, že ho rozkopú, pričom sa vzájomne prekrikovali, čo s ohľadom na skutočnosť, že obvinení boli v minulosti odsúdení za násilnú trestnú činnosť, vzbudilo u osoby Y. W., nar. X. K. XXXX, trvale bytom W., dôvodnú obavu o jeho život a zdravie, že svoje vyhrážky naplnia.“

Za to súd u obvineného T. L. upustil od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko pokladal nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov a 4 dni v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý bol menovanému uložený skorším rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T/7/2022, z 12. apríla 2022, podľa § 360 ods. 2 Trestného

zákona, s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona, na ochranu spoločnosti a nápravu obvineného za dostatočný.

Aj u obvineného J. L. upustil od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko pokladal trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov so skúšobnou dobou vo výmere 2 roky, ktorý bol menovanému uložený skorším rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. 1T/208/2018, z 25. novembra 2019, podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, na ochranu spoločnosti a nápravu obvineného za dostatočný.

Obvinený T. L. podal dovolanie proti rozsudku Okresnému súdu Senica, sp. zn. 2T/125/2019, z 24. mája 2025, ktoré odôvodnil s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu) Trestného poriadku (č. l. 690 - 692 súdneho spisu). Dovolanie bolo podané aj prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. Svetlany Machovej (opatrenie o ustanovení obhajcu č. l. 803 súdneho spisu), ktorá zotrvala na dôvodoch dovolania tak, ako boli v obsahu spisu a ďalej v písomnom podaní uviedla:

„...K tomuto môjmu vyhláseniu na Okresnom súde v Senici dňa 24.5.2022 ku skutku, ktorý tak, ako je uvedený v napádanom rozsudku, a ku ktorému v skutočnosti neprišlo, došlo len z dôvodu hrubého nátlaku zo strany prokurátora Okresnej prokuratúry Senica, T.. U. W., a zo strany Y. L. C.. Podľa Trestného poriadku je možné a prípustné podať dovolanie aj voči prvostupňovému rozhodnutiu. Okresný súd v Senici porušil moje práva na obhajobu, keďže sa odmietol zaoberať dôkazmi, ktoré sme s J. L. predložili o tom, že skutok sa nestal. Uznesenie zo dňa 30.8.2018 pod ČVS: ORP-416/SS-SE-2018 je nezákonné a obsahuje vykonštruované obvinenie zo strany príslušníka OO PZ Šaštín Stráže, por. T. L.. Unesením zo dňa 30.8.2018, ČVS: ORP-416/SS-SE-2018 a uznesením ČVS: ORP-21/VYSSE-2018, bol spoluodsúdený J. L. zadržaný a obmedzený na slobode dňa 30.8.2018, a to PZ Šaštín - Stráže a následne vzatý do väzby z dôvodu podľa 71 ods. 1 písm. b) Tr. por.. Uvádzam toto preto, že J. L. bol vypočutý jednak dňa 30.8.2018 a následne ešte dňa 12.11.2018, a to vo väzbe v Leopoldove, kde už v tom čase bol vo väzbe, takže je absolútne vylúčené, že by sme si mohli nejakým spôsobom výpovede dohodnúť, keďže tento bol vo väzbe aj z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por., čím je preukázané, že vyhrážky voči Y. W. neboli. Kriky boli smerované na susedovho psa, k čomu som poukázal na výpoveď J. L. a moju výpoveď zo dňa 22.10.2018, ako aj svedecké výpovede, a uznesenie sp. zn. 3Tpo/25/2019-48 Krajského súdu Trnava zo dňa 21.3.2019, kde sa uvádza, že sťažnosť zo dňa 15.3.2019 je čiastočne dôvodná. Okresný súd v Senici odmietol vykonať dôkazy a výsluchy svedkov, čím porušil naše právo na obhajobu. Prišlo teda k závažnému porušeniu práva na obhajobu a porušeniu práva na spravodlivý proces.

Súd sa odmietol zaoberať mnou uvádzanými okolnosťami, že moje právo na obhajobu bolo porušené už dňa 20.6.2019, viď záznam ÚVV Leopoldov, čím mi bolo odmietnuté sa k veci vyjadriť, resp. vypovedať a boli odmietnuté moje návrhy, viď aj vyjadrenie obhajcu. Ako som už uviedol, Okresný súd v Senici mnou uvádzané okolnosti porušenia práva na obhajobu odmietol, čím tiež porušil moje práva na obhajobu. Súd sa tiež nezaoberal mojimi tvrdeniami, že bolo porušené moje právo na obhajobu za nesprávny postup, a to že mi nebolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 30.8.2018, neexistuje žiadna doručka, že by mi toto bolo doručené, čo považujem za hrubé porušenie svojho práva na obhajobu. Poukazujem na skutočnosť, že toto uznesenie mi bolo odovzdané až dňa 23.2.2019, čo považujem za hrubé porušenie, keďže toto uznesenie mi malo byť doručené do 48 hodín. Okresný súd Senica však všetky moje argumenty a dôkazy, týkajúce sa porušenia môjho práva na obhajobu, odmietol, vo všetkom sa sudca priklonil prokurátorovi, T.. U. W., ktorý všetko vykonštruoval a voči mojej osobe a osobe J. L. robil hrubé nátlaky, čo všetky tieto mnou uvádzané okolnosti, ako i porušenie práva na obhajobu a porušenie ustanovení Trestného poriadku, sú aj dovolacím dôvodom v zmysle ust. § 371 ods. 1 písm. e), keď vo veci konal alebo rozhodoval orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Najviac právnej istoty vyvoláva stopercentne overiteľná skutočnosť, že poverený príslušník OO PZ Šaštín-Stráže dňa 30.8.2018 pod č. ČVS: ORP-416/SS-SE-2018 vzniesol obvinenie voči mojej osobe a osobe J. L. na základe uznesenia ČVS: ORP-21/VYS-SE-2018, začal trestné stíhanie, čo je proti Trestnému poriadku, keďže neexistuje žiadne uznesenie, v ktorom by poverený príslušník čísla vyšetrovacích spisov spojil. Mnou uvádzané okolnosti porušenia a nezákonnosti však sudcu nezaujímali.

Rozsudok je nezákonný aj z dôvodu okolností v uznesení pod ČVS: ORP-416/SS-SE-2018, okolností uznesenia bolo uznesenie ČVS: ORP-416/SS-SE-2018 zrušené Krajským súdom v Trnave dňa 21.3.2019, sp. zn. 3Tpo/25/2019-48. Súd tiež porušil moje právo na obhajobu, keďže sa odmietol zaoberať dôkazom, že Y. W. klamal. Uvádzam, že pre prečin nebezpečného vyhrážania som odsúdený spolu s J. L. z dôvodu krivého obvinenia a nepravdivej výpovede zo strany Y. W., ktoré urobil v súvislosti s dlhom, ktorý vymáhal od L. L. za predaj pervitínu. Túto skutočnosť napokon svedok L. L. jednoznačne vo svojej výpovedi dňa 18.12.2018 aj potvrdil. Aj napriek tomu, že som uvádzal súdu skutočnosť, že Y. W. si všetko vymyslel, to len preto, že vymáhal dlh za pervitín, kde som už viackrát podal trestné oznámenie na Y. W. už vyšetrovateľovi Mjr. Ing. L. C., PZ Senica, čo nechali bez povšimnutia a súd moje tvrdenia odignoroval. Aj napriek tomu, že trestné oznámenie, ktoré som podal na Y. W. 30.8.2018 a 7.9.2018 pre jeho krivé obvinenia na OO PZ Šaštín - Stráže, zostalo toto bez akéhokoľvek preverovania. Napriek tomu, že v tomto oznámení som žiadal, aby ma polícia v prítomnosti môjho advokáta predvolala k výsluchu, neurobila tak. Je potrebné tiež uviesť, že toto trestné oznámenie som OO PZ Šaštín-Stráže adresoval k ČVS: ORP-416/SS-SE-2018, pričom túto spisovú značku som priamo napísal na trestné oznámenie. Aj týmto som dokazoval na Okresnom súde v Senici, že Y. W. klame vo svojej výpovedi, ak popiera, že i o trestnom oznámení na mňa a svojej výpovedi práve pod týmto číslom nič nepovedal. Ja som spisovú značku, ku ktorej som na OO PZ Šaštín - Stráže adresoval moje trestné oznámenie, od nikoho iného zistiť nemohol.

Y. W. okrem už uvedeného klame aj v nasledovných častiach svojej výpovede, kedy uvádza, že mi v súvislosti s vymáhaním dlhu od L. L., ktorý vymáhal prostredníctvom mňa, nedal svoje telefónne číslo. Pravdou je, že som ho vedel od neho. Y. W. uvádza, že cez okno svojej kúpeľne videl a počul, ako rozoberáme starý nábytok a nadávame a vyhrážame sa mu. Pravdou ale je, že z okna jeho kúpeľne nás na vedľajšom pozemku, kde sme ukladali drevo a nie toto rozoberali, vidieť vôbec nemohol a to, čo sme kričali, nepatrilo jemu, čo potvrdzujú i k veci vypočutí svedkovia. Pochybná je tá časť výpovede Y. W., v ktorej uvádza, že keď sme sa s bratom rozprávali po cigánsky, dostal strach. Y. W. totiž po cigánsky vôbec nevie, čo priznal vo svojej výpovedi, keď odpovedal na otázku môjho obhajcu. Skutočnosť, že sa skutok, za ktorý som bol odsúdený, nestal, potvrdzujú vo svojich výpovediach aj vyššie uvedení svedkovia. Okresný súd v Senici moje návrhy na dokazovanie a vypočutie svedkov odmietol, čím svojím konaním ma donútili k vyhláseniu k vymyslenému skutku tak, ako to chcel prokurátor, T. U. W..“

Vzhľadom na vyššie uvedené obvinený T. L. navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie práva na obhajobu a porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera. Zároveň, aby zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 388 aby mu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol nasledovné:

„S argumentáciou uvedenou v dovolaní sa nestotožňujem. Čo sa týka viny, tak táto bola odsúdenému preukázaná už v prípravnom konaní a následne na hlavnom pojednávaní dňa 24.05.2022 vykonal odsúdený vyhlásenie o vine. Súčasťou vyšetrovacieho spisu je doručka, ktorou je potvrdené, že uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 30.08.2018 ČVS: ORP-416/SS-SE-2018 ods. T. L. prevzal dňa 23.02.2019. Odmietam tvrdenie o hrubom nátlaku na ods. T. L., pričom odsúdený bol na hlavnom pojednávaní prítomný aj so svojím obhajcom JUDr. Petrom Peružekom a v prípade akéhokoľvek podozrenia z nátlaku mohol využiť svoje právo namietať nátlak, aby táto skutočnosť bola uvedená v zápisnici z hlavného pojednávania, prípadne mohol podať trestné oznámenie. Vo veci sa konalo dňa 24.05.2022 hlavné pojednávanie, na ktorom bol prítomný ods. T. L. a jeho obhajca JUDr. Peter Peružek. Na hlavnom pojednávaní urobil ods. T. L. vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný zo spáchania skutku nebezpečného vyhrážania. Následne na to samosudca položil odsúdenému otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g), písm. h) Tr. por., na ktoré odsúdený na všetky odpovedal „áno“. Prokurátor navrhol vyhlásenie odsúdeného prijať a na to súd podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijal vyhlásenie ods. T. L. o vine zo spáchania skutku kvalifikovaného ako prečin nebezpečného vyhrážania. Následne na hlavnom pojednávaní prebehol výsluch odsúdeného, ktorý vypovedal, že svojho konania ľutuje. V rámci záverečných rečí obhajca navrhol, aby súd upustil od uloženia súhrnného trestu, pretože odsúdený vyhlásil, že je vinný zo spáchania nebezpečného vyhrážania a konanie úprimne oľutoval. Odsúdený uviedol, že sa prikláňa k tomu, čo uviedol obhajca a v rámci

posledného slova uviedol, že to ľutuje. Na to bol vyhlásený rozsudok, ktorým bol ods. T. L. uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania spolupáchateľstvom podľa § 20, § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Tr. zák., pričom podľa § 44 Tr. zák. súd u odsúdeného upustil od uloženia súhrnného trestu. Po poučení o opravnom prostriedku sa obhajca JUDr. Peter Peružek vzdal práva podať odvolanie a ods. T. L. sa vzdal práva podať odvolanie aj za osoby oprávnené podať odvolanie v jeho prospech. Keďže sa odvolania vzdal aj ods. J. L. a taktiež prokurátor, nadobudol rozsudok právoplatnosť. Z uvedené je zrejmé, že na hlavnom pojednávaní pri vyhlásení o vine konal ods. T. L. dobrovoľne za prítomnosti obhajcu. Nemôže teda obstať námietka o nátlaku a porušení práva na obhajobu. S poukazom na uvedené mi taktiež nie je zrejmé, na základe čoho konštatuje odsúdený, že by mal byť samosudca JUDr. Ľuboš Ondrejička voči odsúdenému zaujatý, pričom bol súdom pred vydaním napadnutého rozsudku dodržaný procesný postup podľa Tr. por.“

S ohľadom na vyššie uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K vyjadreniu prokurátora podal vyjadrenie obvinený T. L. (č. l. 863 - 864 súdneho spisu), ktorý v podstate uviedol, že s takým tvrdením nesúhlasí a naďalej zotrváva na podanom dovolaní.

V predmetnej trestnej veci podal vlastnoručne napísané dovolanie aj obvinený J. L. (č. l. 969 - 697 súdneho spisu), a to z dôvodu, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Skutok sa podľa obvineného nikdy nestal a sudca JUDr. Ľuboš Ondrejička a prokurátor Mgr. Stanislav Korman na neho vyvíjali hrubý nátlak. Navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie jeho práva na obhajobu a porušenie zákona. Zároveň, aby dovolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec prikázal inému kraju s tým istým stupňom, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

+ + +

Najvyšší súd konštatuje, že dovolanie podané obvineným T. L. bolo podané neoprávnenou osobou v zmysle § 382 písm. b) Trestného poriadku, a to z nasledovných dôvodov.

Z predloženého spisu vyplýva, že na hlavnom pojednávaní konanom pred okresným súdom 24. mája 2022 (č. l. 652 a nasl. spisu) obvinený T. L. urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe [§ 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], na čo následne okresný súd procesne konformným spôsobom dotknuté vyhlásenie o vine prijal uznesením podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku a ďalej postupoval spôsobom predpokladaným v ods. 8 naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku (č. l. 653 a nasl. spisu). Po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku a po poučení o opravných prostriedkoch obvinený vyhlásil: „Vzdávam sa práva podať odvolanie aj za osoby oprávnené podať odvolanie v môj prospech“ (č. l. 659 spisu). Obhajca JUDr. Peružek uviedol: „Vzdávam sa práva podať odvolanie“. Prokurátor sa vzdal práva podať odvolanie. Rozsudok Okresného súdu Senica nadobudol právoplatnosť 24. mája 2022.

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlási, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo urobí vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

V citovanom zákonom ustanovení nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému prislúcha právo na podanie dovolania, a preto je nevyhnutné z ďalších ustanovení Trestného poriadku vyvodit' subjekt (oprávnenú osobu v zmysle § 369 Trestného poriadku), oprávnený na podanie dovolania v prípadoch podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku. Ustanovenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale je potrebné vykladať ho v súhrne s ďalšími zákonnými ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku - dovolaní, v tomto prípade v prvom rade s ustanovením § 369 ods. 2 Trestného poriadku a tiež s ustanovením § 372 ods. 1 prvá veta

Trestného poriadku.

Podľa § 369 Trestného poriadku:

- ods. 1 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1,
 - ods. 2 proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1
- a/ generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
b/ obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že len minister spravodlivosti je osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok (trestný rozkaz - § 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, rozsudok schvaľujúci dohodu o vine a treste - § 334 ods. 4 Trestného poriadku, rozsudok po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny - § 257 ods. 5 Trestného poriadku a samozrejme proti rozhodnutiam v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku).

Ustanovenie § 369 ods. 2 Trestného poriadku neoddeliteľne nadväzuje na § 257 ods. 5 Trestného poriadku, pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzuje pre subjekty oprávnené podať dovolanie - oprávnené osoby - „okruh“ rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť. Rozširujúci výklad ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku proti rozsudku súdu prvého stupňa, neprichádza do úvahy, a to ani s ohľadom na právo na spravodlivý proces. Prípadne zistená nesprávnosť vo vyššie uvedených rozhodnutiach môže byť napravená len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti tak, ako to predpokladá ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku.

V predmetnej veci ďalším ustanovením, ktoré vylučuje obvineného z okruhu oprávnených osôb na podanie dovolania, je ustanovenie § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Tým, že obvinený T. L. priznal vinu a súd rozhodol podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku o jej prijatí, a následným nepodaním odvolania deklaroval svoju spokojnosť s rozsudkom súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch, a preto sa nemôže v ďalšom konaní procesne účinne - podaním dovolania - domáhať ochrany svojich práv, ktorých sa priznaním viny a vzdania sa práva podať odvolanie vzdal. V takýchto prípadoch možno nápravu dosiahnuť len prostredníctvom ministra spravodlivosti tak, ako je to vysvetlené vyššie.

Z toho plynie záver, že ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale len v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (prvá veta) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku), a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku), dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet inej osoby (§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku) - R 12/2017.

Pokiaľ obvinený rezignoval na možnosť podať opravný prostriedok, sám sa zbavil ďalších práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku. Obvinený sa nemôže v ďalšom konaní procesne účinným spôsobom (podaním dovolania) domáhať ochrany svojich práv, ak v predchádzajúcich štádiách konania sa o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral, resp. ak výslovne vyhlásil spokojnosť s rozhodnutím súdu - vzdaním sa práva podať opravný prostriedok (*vigilantibus leges sunt scriptae* - zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, *vigilantibus iura* - právo je na strane ostražitých, *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* - právo pomáha bdelym,

nie spiacim). Inak tomu nebolo ani v trestnej veci obvineného.

S ohľadom na uvedené nemohol najvyšší súd považovať obvineného T. L. za osobu oprávnenú na podanie dovolania, pretože nešlo o rozhodnutie súdu druhého stupňa (§ 369 ods. 2 Trestného poriadku) a obvinený nevyužil ani právo na podanie odvolania (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Vo vzťahu k podanému dovolaniu obvineným J. L. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) predovšetkým skúmal, či podané dovolanie má všetky obsahové a formálne náležitosti a či je prípustné a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, nakoľko je zrejmé, že v predmetnej veci nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 373 Trestného poriadku.

Podľa § 373 ods. 1 Trestného poriadku obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 373 ods. 3 Trestného poriadku ak obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 podali dovolanie inak ako prostredníctvom obhajcu, súd, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, poučí dovolateľa podľa odsekov 1 a 2 a nasledujúcej vety a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Ak však obvinený v lehote podľa predchádzajúcej vety preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, ustanoví mu obhajcu predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku ak podanie nie je úplné alebo má iné odstrániteľné chyby, predseda senátu vyzve osobu oprávnenú podať dovolanie alebo obhajcu obvineného, aby tieto nedostatky odstránil. Predseda senátu zároveň určí primeranú lehotu na ich odstránenie. Ustanovenie § 311 ods. 3 platí primerane.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1.

Z predloženého spisu v podstate vyplýva, že obvinenému J. L. bola dňa 19. júla 2024 doručená výzva na preukázanie svojich majetkových pomerov, pričom následne 26. júla 2024 okresnému súdu predložil potvrdenie o majetkových a zárobkových pomeroch. Menovaný svoj nárok na bezplatnú obhajobu nepreukázal, nakoľko z predloženého potvrdenia o majetkových a zárobkových pomeroch (č. l. 784 súdneho spisu) je zrejmé, že nie je ani vedený v evidencii ako uchádzač o zamestnanie a žiadnym spôsobom nepreukázal, ako uhrádza svoje životné náklady vzhľadom na skutočnosť, že nie je ani poberateľom žiadnej štátnej sociálnej dávky alebo hmotného zabezpečenia a preto možno objektívne predpokladať, že má prostriedky, z ktorých môže zabezpečovať potreby a uhrádzať svoje výdavky na trovy obhajoby. (Úradný záznam, č. l. 870). Uvedené bolo obvinenému J. L. riadne oznámené, fikciou doručenia (č. l. 871 - 873 súdneho spisu).

V zmysle ustálenej judikatúry (R 23/2020) ak obvinený alebo niektorá z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podajú dovolanie v rozpore s § 373 ods. 1 Trestného poriadku inak ako prostredníctvom obhajcu, je tento nedostatok odstrániteľný len v rámci konania na súde prvého stupňa, ktoré predchádza predloženiu veci dovolaciemu súdu (§ 376 Trestného poriadku). Vyplýva to zo znenia ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého povinnosť poučiť a vyzvať dovolateľa na odstránenie tohto nedostatku v určenej lehote prináleží súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, pričom ustanoviť obhajcu v takýchto prípadoch môže iba predseda senátu súdu prvého stupňa, a to len vtedy, ak obvinený preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby. Riadne splnenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku prvostupňovým súdom ex lege nahrádza postup dovolacieho súdu podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku. Na odmietnutie dovolania podaného obvineným, resp. niektorou z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu, že toto nie je podané prostredníctvom obhajcu, tak nie je predchádzajúci postup podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku potrebný.

Možno uzatvoriť, že nakoľko obvinený nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu, nesplnil tak podmienku pre podanie dovolania uvedenú v § 373 ods. 1 Trestného poriadku. Táto právna skutočnosť súčasne predstavuje neodstrániteľnú vadu konania, kedy navyše nebolo potrebné postupovať výzvou podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Za takéhoto právneho stavu neostalo najvyššiemu súdu iné, než rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia u oboch obvinených.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.